

Kemijärven kaupungin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2018

151/04.047/2019

KH 28.03.2019 § 101

Kuntalain (410/2015) 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumavertail ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kaupunginhallituksen jäsenet ja kaupunginjohtaja.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa esitetään selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa.

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman osoittamaa tulosta ennen varausten ja mahdollisten rahastosiirtojen tekemistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kaupungin alijäämäkehityksen vuoksi toimintakertomukseen sisältyy kaupunginhallituksen esitys tuloksen käsittelystä.

TILINPÄÄTÖS 2018

Yhteenvedo vuoden 2018 tilinpäätöksestä verrattuna vuoden 2017 tilinpäätökseen ja vuoden 2018 talousarvioon:

Kaupungin palvelualueiden toimintakatteet pienenevät 1,1 prosenttia edellisvuodesta, kun talousarviossa toimintakatteen laskuksi suhteessa edellisvuoden tilinpäätökseen oli asetettu 4,2 prosenttia. Keskitettyjen hallinto- ja tukipalvelujen toimintakate pieneni edellisvuoteen verrattuna 1,0 prosenttia ja alittui talousarvioon nähden 7,7 %. Alitus johtui maakunta- ja sotevalmistelusta saaduista tuloista, hallinto-, talous-, henkilöstö-, maaseutu-, joukkoliikenne- ja elinkeinopalvelujen toimintasäästöistä, Redun arvioitua pienemmästä VOSin ylittävästä maksusta ja verotuksen keventymisestä.

Hyvinvointipalvelujen toimintakate laski edellisvuodesta 0,4 prosenttia ja ylitti budjetin 3,2 prosenttia. Palvelualueen sisällä ylitystä toimintakatteessa oli eniten perhepalveluissa (0,8 milj. euroa), sairauksien ehkäisy- ja hoitopalveluissa (1,6 milj. euroa), vammaispalveluissa (0,3 milj. euroa) ja varhaiskasvatuspalveluissa (0,4 milj. euroa). Toimintakate alittui budjetoituun nähden perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa (0,2 milj. €) ja ikäihmisten palveluissa (0,3 milj. euroa). Tekniset palvelut palvelualueen toimintakate parani 46,6 % edellisvuodesta ja ylittyi 165,1 % budjetoidusta tavoitteesta, johtuen vuokrien paremmasta toteutumasta (Puistola, Ainola, yritystilat).

Palvelualueiden toimintakatteiden (=nettomenot) kehitys

	Tilinpäätös	Talousarvio	Toteutuma	Käyttö-	Alitus +/ Ylitys -
PALVELUALUE	TP 2017	KS2018	31.12.2018	%	€
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT					
MENOT	-6 361 181	-6 636 440	-6 271 827	94,5	
TULOT	658 754	520 140	628 929	120,9	
NETTOMENO	-5 702 427	-6 116 300	-5 642 898	92,3	473 402
HYVINVOINTIPALVELUT					
MENOT	-56 282 265	-52 448 970	-55 888 467	106,6	
TULOT	5 833 844	4 876 310	5 645 932	115,8	
NETTOMENO	-50 448 421	-47 572 660	-50 242 535	105,6	-2 669 875
TEKNISET PALVELUT					
MENOT	-12 957 954	-12 361 100	-12 650 267	102,3	
TULOT	13 361 271	12 646 260	13 406 179	106,0	
NETTOMENO	403 317	285 160	755 912	265,1	470 752
KOKO KAUPUNKI					
MENOT	-75 601 400	-71 370 440	-74 810 561	104,8	
TULOT	19 853 869	17 966 640	19 681 040	109,5	
NETTOMENO	-55 747 531	-53 403 800	-55 129 521	103,2	-1 725 721

Kaupungin toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta 1,7 %. Talousarviossa oli ennakoitu tuottojen vähenevän palvelusetelin käyttöönoton ja toimintavolyymien pienentymisen vuoksi, mutta liikkeenluovutuksen viivästyessä asiakasmaksutuloja kertyi talousarviossa arvioitua enemmän. Toimintatuottojen toteutuma oli 110 % eli 960 968 euroa arvioitua suurempi.

Toimintakulut vähenivät edellisvuodesta 0,7 %. Toimintakulut ylittivät budjetin 2,6 miljoonalla eurolla. Ylitys palvelujen ostoissa oli 2 845 951 euroa, aineissa ja tarvikkeissa 522 008 euroa ja muissa toimintakuluissa 275 282 euroa. Henkilöstömenoissa puolestaan saatiin vähennystä 263 164 euroa, avustuksissa 458 749 euroa ja vuokrissa 334 639 euroa budjettiin nähden. Avustusten toteutumaan vaikutti palvelusetelin käyttöönoton viivästyminen Puistolan liikkeenluovutuksen viivästyessä noin neljällä kuukaudella.

Toimintakate oli edellisvuoteen verrattuna 1,1 % prempi. Toimintakate ylitti talousarvion 1 725 720 eurolla. Toimintamenojen ja -tulojen osalta tarvitaan muutoksia, jotta kaupungin talous voidaan saada tasapainoon.

1000 € (ulkoinen)	TP 2017	TP 2018	Muutos %	TA 2018	Tot %
Toimintatuotot	9 319	9 482	1,7	8 621	110,0
Toimintakulut	-65 035	-64 612	-0,7	-62 025	104,2
Toimintakate	-55 716	-55 130	-1,1	-53 404	103,2
Henkilöstökulut	-31 870	-27 916	-12,4	-28 180	99,1
Verotulot	29 153	29 446	1,0	29 453	100,0
Valtionosuudet	25 907	25 357	-2,1	25 450	99,6
Rahoitustuotot ja -kulut	1 183	1 445	22,1	1 024	141,1
Vuosikate	527	1 180	124,1	2 523	46,8
Yli-/alijäämä	-1 844	-1 238	-32,9	314	-394,8

Vuosikate vahvistui edellisvuodesta, mutta totetui talousarviossa arvioitua heikommin. Vuosikate ei kata poistoja. Poistojen määrä oli valmistuneiden investointien johdosta 208 866 euroa suurempi kuin talousarviossa arvioitiin.

Toimintamenot kasvoivat talousarviossa asetettua tasoa suuremmiksi hyvinvointipalvelujen menokasvun vuoksi. Kaupungin toimintatuottojen ennakoitua parempi toteutuma sekä rahoitustuottojen kasvu pelastivat kaupungin vuosikatteen plussalle. Rahoitustuotot ylittyivät 47,1 % talousarvioon nähden eli 482 604 eurolla. Rahoituksen hyvä toteutuma johtuu korkomenojen pienentymisestä (lyhytaikaisten luottojen käyttö) ja Itä-Lapin energian tuloutuksesta.

Verotulojen kehitys

VEROT, 1000 €	TP 2017	TP 2018	Muutos %	TA 2018	Tot %
Tulovero	23 514	23 822	1,3	23 780	100,2
Kiinteistövero	4 347	4 326	-0,5	4 353	99,4
Yhteisövero	1 292	1 298	0,5	1 320	98,3
Yhteensä	29 153	29 446	1,0	29 453	100,0

Valtionosuuksien kehitys

VOS, 1000 €	TP 2017	TP 2018	Muutos%	TA 2018	Tot%
Yhteensä	25 907	25 357	-2,1	25 450	99,6

Valtionosuudet pienenevät edellisvuodesta 549 656 euroa eli 2,1 %. Kemijärven valtionosuuden pienentymisessä näkyy väestön kehityksen ja oppilasmäärän vähentymisen vaikutus. Myös kiky-sopimuksen vaikutus pienentään kuntien valtionosuuksia.

Vuoden 2018 tilinpäätös osoittaa rahastomuutoksen jälkeen **1 227 359 euron alijäämää**. **Nettoinvestoinnit** olivat 1,62 milj. euroa. Kumulatiivinen alijäämä on 4 105 284 euroa. Suhteellinen velkaantuneisuus pieneni hieman ollen 64,0 %

(65,5 % tp 2017)

Kaupungin keskeiset talouden tunnusluvut v. 2012 - 2018

TUNNUSLUVUT	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tulovero %	20,00	20,00	20,50	20,50	21,00	21,00	21,50
Vuosikate €/as.	227	344	90	-14	309	70	160
Kum. ali-/ylijäämä €/as.	-78	-90	-319	-675	-135	-382	-557
Lainakanta €/as.	3 487	3 585	4 085	4 203	4 298	4 573	4 434
Konsaernilainat €/as.	9 094	8 671	8 848	8 875	8 780	9 509	8 982
Omavaraisuusaste %	50,8	51,4	46,5	44,1	48,3	46,1	46
Väestö 31.12.	8 093	7 983	7 882	7 756	7 657	7 536	7 375
Työllisyysaste	56	57	58	59	60	65	68

Kaupungin ja konsernin lainakannan kehitys

LAINAT	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kaupungin lainat milj. €	28,2	28,6	32,2	32,6	32,9	34,5	32,7
Konsernilainat milj. €	73,6	69,2	69,7	69,0	67,2	71,7	66,2

Kaupungin ja konsernin keskeisimmät tilinpäätösluvut

Kaupungin tilinpäätösluvut / 1000€				Konsernin tilinpäätösluvut / 1000€			
Toimintakate			-55 130	Toimintakate			-49 311
Vuosikate			1 181	Vuosikate			8 766
Tilikauden tulos			-1 238	Tilikauden tulos			1 595
Tilinpäätössiirrot			11	Tilinpäätössiirrot			-744
Tilikauden Ali-/Ylijäämä			-1 227	Tilikauden Ali-/Ylijäämä			850
Kumulatiinen Ali/Ylijäämä			-4 105	Kumulatiinen Ali/Ylijäämä			7 514
Nettoinvestoinnit			-1 623	Nettoinvestoinnit			-7 067

Oheisena kaupunginhallituksen jäsenille tiedoksi allekirjoittamaton tilinpäätös ajalta 1.1. - 31.12.2018 (arkistoidaan valtuuston pöytäkirjan liitteenä). Tilinpäätös julkaistaan kaupunginhallituksen pöytäkirjan allekirjoituksen jälkeen pöytäkirjan **liitteenä 1**.

Oheisena kaupunginhallituksen jäsenille tiedoksi lautakuntien päätökset palvelualueiden tilinpäätösten käsittelystä sekä toimielinten toimintakertomukset 2018.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden alijäämän siirrettäväksi omaan pääomaan yli- ja alijäämätileille. Koska alijäämäkehitys on jatkunut useita vuosia peräkkäin

on kaupungin alijäämät saatava katettua vuoden 2019 loppuun mennessä.

(Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, puh. 040 730 0236)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus

1. esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy toimintakertomuksessa esitetyn tilikauden tuloksen käsittelyn,
2. allekirjoittaa vuoden 2018 tilinpäätöksen ja jättää sen tilintarkastajan tarkastettavaksi,
3. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi toukokuun kokoukseen ja
4. oikeuttaa talouspalvelujen vielä allekirjoituksen jälkeen tekemään teknisluonteisia korjauksia ja täydennyksiä tilinpäätöksen valtuustolle menevään kappaleeseen, jos sellaiseen todetaan tarvetta kaupungin kirjanpidon tai tilintarkastajan toimesta.

Päätös: Kaupunginjohtaja täydensi päätösehdotustaan siten, että vastuualueiden tulee teknisenä korjauksena tarkistaa tilinpäätökseen kirjatut toiminnallisten tavoitteiden mittareiden toteumatiedot vastaamaan paremmin asetettuja mittareita.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan täydennetyn päätösehdotuksen.